

Κ. Ρόμπερτσον-Κουρούκλη (2014) ‘Δραματοθεραπευτική παρέμβαση δέκα συνεδριών με την Αγγέλα’ *Αποτυπώματα Παιγνιοθεραπείας & Δραματοθεραπείας*, Αθήνα: τεύχος Ι

Δραματοθεραπευτική παρέμβαση δέκα συνεδριών με την Αγγέλα

Αυτό το άρθρο παρουσιάζει ένα μικρό μέρος της έρευνας που έκανε ο Phil Jones στην οποία συμμετείχε η Κατερίνα Ρόμπερτσον μ’ ένα περιστατικό. Σε αυτή την έρευνα ο Jones ήθελε να παρουσιάσει πώς λειτουργεί η Δραματοθεραπεία με παιδιά και πώς μέσα από τις τέχνες τα παιδιά έχουν την δυνατότητα να εκφραστούν χωρίς ενδοιασμούς.

Ο καθηγητής Phil Jones είναι δραματοθεραπευτής και έχει γράψει πολλά βιβλία πάνω στην Δραματοθεραπεία. Τώρα εργάζεται στο Ινστιτούτο Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου του Λονδίνου στο τμήμα Παιδιών και Μάθησης. Έχει ερευνήσει τομείς που σχετίζονται με τα παιδιά και τους νέους για μια σειρά ετών.

Η Κατερίνα Κουρούκλη- Ρόμπερτσον, Ph.D. είναι ψυχοθεραπεύτρια με διδακτορικό στη Δραματοθεραπεία και Ειδική Παιδαγωγός. Είναι ιδρυτικό μέλος και υπεύθυνη σπουδών στο Ελληνικό Ινστιτούτο Παιγνιοθεραπείας και Δραματοθεραπείας «το Άθυρμα». Είναι ακόμη εξωτερικός συνεργάτης στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας στο πρόγραμμα ‘*Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία*’ και συντονίστρια Μουσικοθεατρικής ομάδας ατόμων με αναπηρία του V.S.A. HELLAS.

Η παρούσα έρευνα ασχολείται με την εκπαίδευση και την ενδυνάμωση των παιδιών. Ο Jones ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για την ανάδειξη των δικαιωμάτων του παιδιού, την σχέση τους με τις τέχνες, την επικοινωνία και την ευημερία στη ζωή τους καθώς και την θεραπευτική τους υποστήριξη.

Η ιστορία της Αγγέλας (δεν είναι το πραγματικό της όνομα)

Μετά τη συνάντηση με τους γονείς της, συμφωνήθηκε να δουλέψω Δραματοθεραπευτικά με την Αγγέλα για 9 συνεδρίες. Στην 10η θα είχαμε μια συνεδρία μαζί με τους γονείς για να μιλήσουμε για τα θέματα της . Η Αγγέλα ήταν ένα οχτάχρονο κορίτσι που είχε υιοθετηθεί σε ηλικία 4 ετών . Είχε υποβληθεί σε χειρουργική επέμβαση για λαγωχειλία και είχε μια μικρή ουλή . Οι γονείς της την έφεραν σε μένα διότι πίστευαν ότι η Αγγέλα ίσως ήταν υπερκινητική. Στο σχολείο δεν είχε συγκέντρωση και στο σπίτι είχε δυσκολία να ακολουθεί την καθημερινή της ρουτίνα. Οι γονείς επίσης περνούσαν δυσκολίες στο γάμο τους . Ο πατέρας της όμως επέμενε ότι οι δυσκολίες στη συμπεριφορά της Αγγέλας είχαν αρχίσει πριν από τις συζυγικές τους δυσκολίες .

Η Αγγέλα ήταν ένα ζωηρό παιδί που της άρεσε να παίζει και δεν ήταν πολύ ομιλητική. Κατά τη διάρκεια των πρώτων συνεδριών ήθελε να παίζει ποδόσφαιρο και στη συνέχεια ένα παιχνίδι ρόλων . Κάθε φορά που παίζαμε ρόλους ήταν πολύ συγκεκριμένη για το ρόλο που θα έπαιρνα εγώ και πώς ήθελε να τον παίζω.

Συνήθως εκείνη έπαιρνε τον ρόλο ενός νεαρού αγοριού , ενώ εγώ ήμουν ένα κακό πρόσωπο που την κυνηγούσε και την έπιανε. Αφού την έπιανα έπρεπε να τη δέσω.

Μερικές φορές μου ζήτησε να τη σκοτώσω. Κάθε φορά έπρεπε να βρίσκω ένα καινούργιο μέρος για να τη συλλάβω και να τη δέσω καθώς και να την καλύψω με ένα πανί για να μη φαίνεται. Σταδιακά, το σενάριο άλλαξε και το αγόρι έγινε πιο δυνατό. Μετά από μια μεγάλη μάχη, το αγόρι ήταν σε θέση να συλλάβει το κακό πρόσωπο και να το σκοτώσει.

Στην τελευταία συνεδρία η ιστορία της άλλαξε. Ήταν και πάλι το αγόρι και αυτή τη φορά ένα ζευγάρι την είχε προσλάβει ως υπηρέτη για το σπίτι. Εμένα μου έδωσε τον ρόλο της συζύγου και μου είπε να της δίνω διαταγές. Ωστόσο, καθώς η ιστορία, προχώρησε μου είπε ότι σιγά-σιγά θα τη συμπαθούσα και στο τέλος θα την υιοθετούσα ως παιδί μου.

Τελειώνοντας το παιχνίδι μας μου είπε ότι η μητέρα της δεν την είχε κρατήσει γιατί είχε ένα σημάδι στο στόμα της, αλλά αυτό το νέο ζευγάρι επρόκειτο να την κρατήσει για πάντα. Με αυτό το σενάριο στην τελευταία συνεδρία ήταν σαν να είχε αρχίσει να αποδέχεται τους θετούς της γονείς.

Όταν συνάντησα τους γονείς στην δέκατη συνεδρία, τους είπα για τα παιχνίδια που είχαμε παίξει. Η Αγγέλα δεν συμμετείχε στην κουβέντα αλλά ξάπλωσε στο πάτωμα και άρχισε να ζωγραφίζει καταιγίδες. Στην πρώτη συνεδρία οι γονείς μου είχαν πει ότι ο πατέρας θα έφευγε από το σπίτι, αλλά θα επισκεπτόταν την Αγγέλα τακτικά χωρίς να είναι σίγουρος πότε θα συνέβαινε αυτό. Τους συμβούλεψα να μιλήσουν με την Αγγέλα ανοιχτά για το τι συμβαίνει στη ζωή τους διότι αυτή γνώριζε πολύ περισσότερα από ό,τι έδειχνε. Αν επρόκειτο ο πατέρας να φύγει από το σπίτι χωρίς προηγουμένως να έχει προετοιμαστεί η Αγγέλα, δε μου έκανε έκπληξη ότι είχε διαταραχθεί και δεν μπορούσε να συγκεντρωθεί. Χρειαζόταν ένα σταθερό περιβάλλον όπου και οι δύο γονείς θα την υποστήριζαν και θα ήταν ειλικρινείς μαζί της σχετικά με την σχέση τους.

Συζήτηση του Phil Jones με την Κατερίνα Ρόμπερτσον

Ερευνητής : **Ας** ξεκινήσουμε με το περιστατικό της Αγγέλας. Ποιες ήταν οι 2-3 κύριες διαδικασίες που πήραν θέση στην θεραπεία με αυτό το κορίτσι;

Συμμετέχων : Η δημιουργία μίας σχέσης μαζί μου εφόσον ένιωσα ότι μπορεί να με εμπιστευτεί. Η έκφραση των συναισθημάτων της και τέλος η επικοινωνία της ιστορίας της.

Ερευνητής : Στις συνεδρίες η Αγγέλα δημιούργησε ένα ρόλο για τον εαυτό της και έναν για εσένα και στη συνέχεια σου έδινε οδηγίες για τον ρόλο σου. Πώς βλέπεις αυτή την διαδικασία οικοδόμησης σχέσεων στη δραματοθεραπεία και ποια είναι η σημασία του για σένα ;

Συμμετέχων : Ήταν σημαντικό για μένα να την βοηθήσω ν' αναλάβει το ρόλο του υποκινητή. Ήθελα αυτή να μου λέει τι να κάνω.

Ερευνητής : Μπορείς να μου πεις λίγο τι εννοείς με αυτό ; Με ενδιαφέρει ο συγκεκριμένος όρος / ιδέα -του «υποκινητή».

Συμμετέχων : Όταν δουλεύω με παιδιά συχνά διαπιστώνω ότι ανταποκρίνονται όπως

θα έκαναν με έναν δάσκαλο, δηλαδή θέλουν να σε ευχαριστήσουν, αν και όχι τόσο στην περίπτωση της Αγγέλας. Έτσι προσπάθησα να της δώσω να καταλάβει ότι εγώ ήμουν εκεί για να ακολουθήσω τις δικές της οδηγίες .

Ερευνητής : Κατερίνα , μπορείς να μου πεις περισσότερα για 1^ο Πώς βλέπεις/κατανοείς την αξία της ενεργής σου συμμετοχής στην ανάληψη ρόλων που σου έδωσε η Αγγέλα και την εμπλοκή σου στους αυτοσχεδιασμούς 2^ο Εκ των υστέρων αν μπορείς να σκεφτείς πώς ανέλαβες αυτούς τους ρόλους όσον αφορά τα δικά σου προσωπικά συναισθήματα/ σκέψεις σε σχέση με την θεραπευτική διαδικασία;

Συμμετέχων: Το γεγονός ότι η Αγγέλα μου έδωσε ένα ρόλο στην ιστορία της, σήμαινε ότι είχε αρχίσει να με εμπιστεύεται αρκετά για να παίξω μαζί της, ακόμα κι όταν μου είχε δώσει το ρόλο του κακού προσώπου . Εμένα δεν με ευχαριστούσε να παίξω τον ρόλο που μου είχε δώσει , αλλά προσπάθησα να τον διατηρήσω όσο καλύτερα μπορούσα με αποτέλεσμα να μην βάζω πολύ συναίσθημα σε αυτό . Προφανώς μου πέρασε από το μυαλό ότι ίσως να είχε υποστεί παρόμοιες καταστάσεις στο παρελθόν ή ότι οι καταστάσεις που πέρασε την έκαναν να νιώθει έτσι.

Ερευνητής: Από το την περιγραφή του περιστατικού σου φαίνεται να σχετίζεσαι με την Αγγέλα με έναν τρόπο που δίνει έμφαση στο γεγονός ότι αυτή παίρνει την πρωτοβουλία να κάνει τις επιλογές για το χρόνο και τη δραστηριότητα. Αυτή αποφασίζει για τους ρόλους που θα πάρετε . 1^ο . Θα με ενδιέφερε να ακούσω πώς κατανοείς εσύ τη σχέση σου εδώ με την θεραπεία 2^ο . Βλέπεις αυτή τη σχέση ως μέρος του θεραπευτικού αποτελέσματος της εργασίας σας. Για παράδειγμα, με έναν επανορθωτικό τρόπο , ένα αναπτυξιακό τρόπο, έναν ψυχοδυναμικό τρόπο ή έναν ενδυναμωτικό τρόπο !

Συμμετέχων: 1^ο . Πιστεύω ότι ο ρόλος μου ως θεραπεύτρια , τόσο για τα παιδιά όσο και για τους ενήλικες είναι να τους βοηθήσει να κατανοήσουν τι συμβαίνει στη ζωή τους και πώς θέλουν ή μπορούν να ανταποκριθούν σε αυτές τις καταστάσεις . Έτσι, όταν έπαιζα με την Αγγέλα δεν ήθελα να επηρεάσω την ιστορία της, ήθελα να γίνω βοηθός της . Προφανώς η ιστορία της Αγγέλας μπορεί να με επηρέασε προσωπικά σε κάποιο επίπεδο , δεδομένου ότι έφερε πίσω μνήμες της παιδικής μου ηλικίας . Όταν ήμουν στην ηλικία της η οικογένειά μου επέστρεψε στην Ελλάδα μετά από κάποια χρόνια στον Καναδά . Στο σχολείο ένιωθα πολύ διαφορετική, διότι δεν μπορούσα να μιλήσω ελληνικά και θεωρήθηκα ένα μάλλον άγριο παιδί . 2^ο. Βλέπω τη σχέση μου με την Αγγέλα ως επανορθωτική ελπίζοντας ότι μέσα από το παιχνίδι μας θα μπορέσει να μάθει πώς να εμπιστεύεται και πώς να σχετίζεται μ' ένα άλλο πρόσωπο.

Ερευνητής : Γιατί βλέπεις ως θεραπευτικό για την Αγγέλα, το παιχνίδι σας όπου σου δίνει οδηγίες ;

Συμμετέχων : Διότι μέσα από αυτό, τα θέματά της θα έρθουν στην επιφάνεια και θα τα δούμε και οι δύο.

Ερευνητής : ... και αυτό θα ήταν διαφορετικό για την Αγγέλα από το να κάνει λεκτική ψυχοθεραπεία , σε αντίθεση από την δράση;

Συμμετέχων : Η Αγγέλα δεν ήταν ομιλητικό παιδί και στη λεκτική ψυχοθεραπεία πιστεύω ότι δεν θα έλεγε τίποτα σημαντικό για τη ζωή της.

Ερευνητής : Με ενδιαφέρει πολύ αυτό που είπες ότι τα θέματα της ήρθαν στην επιφάνεια και τα είδατε και οι δύο - μπορείς να μου πεις λίγα πράγματα ακόμη για τη θεραπευτική αξία αυτού του «φέρνω στην επιφάνεια» και «τα βλέπετε» και οι ΔΥΟ σε παρακαλώ;

Συμμετέχων : Στην περίπτωση της Αγγέλας ήταν ιδιαίτερα σημαντικό , καθώς οι γονείς της και ενδεχομένως και οι δάσκαλοί της φοβούνταν ότι δεν καταλάβαινε ορισμένα πράγματα και ότι ίσως να είχε κάποια νοητική υστέρηση. Έτσι, εισάγοντας ένα σενάριο που θα παίζαμε μαζί διευκολύνθηκε να μιλήσει για τον εαυτό της σ' ένα συμβολικό επίπεδο. Προφανώς δεν ήταν εκ προθέσεως , όμως ,μπόρεσε να αναδείξει μέσα από το παιχνίδι ρόλων το πιο σημαντικό θέμα γι αυτήν δηλαδή την υιοθεσία της.

Ερευνητής: Σε αυτή την θεραπευτική παρέμβαση μπορείς να μου πεις πώς βλέπεις τον συμβολισμό και την τέχνη να λειτουργούν για την Αγγέλα περισσότερο από μία γνωστική η λεκτική παρέμβαση;

Συμμετέχων: Η Αγγέλα δεν θα λειτουργούσε προφορικά , ακόμα και όταν ζωγράφιζε δεν της άρεσε να εξηγεί τι είχε σχεδιάσει. Μέσα από την ιστορία που έφτιαξε και λαμβάνοντας μέρος στο παίξιμο ρόλων επικοινωνούσε με έναν τρόπο που της ήταν οικείος και αβίαστος.

Ερευνητής: Μπορείς να μου πεις τι εννοούσες όταν είπες «προφανώς όχι εκ προθέσεως, αλλά μέσα από το παιχνίδι ρόλων ανέφερε το πολύ σημαντικό θέμα της υιοθεσίας της» και το ρόλο που έπαιξε η χρήση της δραματοθεραπείας για την Αγγέλα, παρακαλώ; (Αυτό το σημείο μ' ενδιαφέρει ιδιαίτερα ώστε να μπορέσω να επικοινωνήσω αυτό το βασικό μέρος της εργασίας σου με την Αγγέλα σε ανθρώπους που δεν είναι εξοικειωμένοι με την αξία της πρακτικής της Δραματοθεραπείας).

Συμμετέχων: Είπα ότι Αγγέλα έφερε το πολύ σημαντικό θέμα της υιοθεσίας της « προφανώς όχι εκ προθέσεως», επειδή βγήκε μέσα από το αυθόρμητο παιχνίδι. Πιστεύω ότι όπως τα όνειρα αναδύουν στους ενήλικες μέρος του ασυνειδήτου τους , το αυθόρμητο παιχνίδι για τα παιδιά λειτουργεί με τον ίδιο τρόπο . Ένα το παιδί παίζει ό,τι αυτό ζει σε μια δεδομένη χρονική στιγμή ή έχει βιώσει στο παρελθόν , μέσα από την ιστορία του και αναπαριστώντας την. Έτσι μέσω αυτής της διαδικασίας το παιδί γίνεται πιο συνειδητό για την δική του ζωή, την κοινοποιεί στο θεραπευτή του και αυτή η πράξη μπορεί να του δώσει μία αίσθηση απελευθέρωσης .

Ερευνητής : Πολύ ωραία απάντηση . Ευχαριστώ . Οι εικόνες και οι ρόλοι μου φάνηκαν πολύ δυνατοί - θα μπορούσε να μου πεις λίγα λόγια για το πώς κατανόησες τις θεραπευτικές διαδικασίες που λάβανε μέρος με το παίξιμο των ρόλων όταν λες: « συνήθως έπαιρνε το ρόλο ενός νεαρού αγοριού και εμένα που έδινε αυτόν του κακού που θα την κυνηγούσε και θα την συλλάμβανε. Μόλις την έπιανα ήθελε να την δένω. Μερικές φορές μου ζήτησε να την σκοτώσω ».

Συμμετέχων : Νομίζω ότι όταν χρησιμοποιούσε την λέξη «σκότωσε» ήταν περισσότερο για να τονίσει τον φόβο της. Ήθελε να την πιάνω και να προσπαθώ να

την σκοτώσω , αλλά αυτή επανερχόταν στη ζωή κάθε φορά, δείχνοντάς μου ότι δεν είχα καταφέρει να την πληγώσω. Αυτό ελπίζω ότι να την έκανε να αισθάνεται ισχυρότερη .

Ερευνητής: Μπορείς να μου πεις λίγο περισσότερα για το πώς αποκόμισες «αποδεικτικά στοιχεία» ότι αυτή η διαδικασία ήταν θεραπευτική;

Συμμετέχων: Θυμάμαι καθαρά όταν έπαιζα επανειλημμένα το ρόλο του διώκτη της και πως όταν έφευγε από την συνεδρία μου έπαιρνε χρόνο για να μαζέψω τα νήματα με τα οποία την είχα δέσει. Πιστεύω ότι αυτό το παιχνίδι ρόλων την έκανε πιο δυνατή διότι πάντα απέδειχνε στον εαυτό της ότι στο τέλος ξεπέρναγε τη δοκιμασία . Σκεφτόμενη την Αγγέλα πάλι, τώρα θυμάμαι πώς κρυβότανε από τον πατέρα της στα ίδια μεγάλα μαξιλάρια που είχαμε χρησιμοποιήσει στο παιχνίδι -ρόλο , όταν ερχόταν να την πάρει. Πιστεύω ότι μέσα από αυτό το παιχνίδι βοηθήθηκε να καταλάβει ότι δεν ήταν όλοι οι ενήλικες επικίνδυνοι και ότι θα μπορούσε και να παίζει μαζί τους .

Ερευνητής : Δηλαδή λες ότι το παιχνίδι ρόλων μπορεί να είχε επίδραση στην ζωή της Αγγέλας ... πώς το βλέπεις αυτό ως Δραματοθεραπεύτρια να συμβαίνει;

Συμμετέχων : Μπόρεσε να παίζει ένα συγκεκριμένο ρόλο και σιγά-σιγά να δυναμώσει . Έτσι, στην τελική συνεδρία ήταν σε θέση να δοκιμάσει έναν νέο ρόλο που φυσικά συνδυαζόταν με τις συνθήκες της ζωής της . Δοκιμάζοντας διαφορετικούς ρόλους μπόρεσε να εμπλουτίσει το ρεπερτόριο των ρόλων της.

Ερευνητής : Και πάλι , ευχαριστώ , πολύ σαφής . Νωρίτερα είχες μιλήσει για τη σχέση , την εμπιστοσύνη, την επικοινωνία και την Αγγέλα « να εκφράζει τα συναισθήματά της» - πώς βλέπεις αυτούς τους στόχους να αντανακλούνται στην θεραπευτική διαδικασία που περιέγραψες με την Αγγέλα ;

Συμμετέχων : Στην αρχή ήταν υπερκινητική και ήθελε να παίζει ποδόσφαιρο ή να κτυπάει αντικείμενα με την μπάλα . Όταν κατάλαβε ότι μπορούσε να εξωτερικεύσει την επιθετικότητά της ,εφ 'όσον δεν έσπαγε πράγματα, άρχισε σιγά-σιγά να δημιουργείται η εμπιστοσύνη της . Η εμπιστοσύνη αυτή με τη σειρά της οδήγησε στο να είναι σε θέση να μου δώσει ένα καλύτερο ρόλο από αυτόν του απαγωγέα της και να με κάνει μία εργοδότρια που τελικά έγινε η μητέρα της .

Ερευνητής : Ευχαριστώ. Αυτό είναι ένα χρήσιμο σχόλιο. Μου δίνει μια πραγματική αίσθηση των ιδεών σου . Στο τέλος της θεραπείας των δέκα συνεδριών λες πως συνάντησες τους γονείς , και τους μίλησες για τις συνεδρίες. Μπορείς να μου εξηγήσεις το σκεπτικό αυτής της συνάντησης και πώς αυτό ωφέλησε την Αγγέλα ; Επίσης η Αγγέλα είχε συμφωνήσει για αυτή την συνάντηση. Πώς εξηγείς το γεγονός ότι η ίδια δεν συμμετείχε και απλώς ζωγράφισε σχέδια με καταιγίδες;

Συμμετέχων : Ήταν μέρος του συμβολαίου μας , πρώτον, ότι η Αγγέλα θα ερχόταν μόνο εφ' όσον το ήθελε η ίδια και δεύτερον ότι στο τέλος των δέκα συνεδριών θα κάναμε συνάντηση με τους γονείς της για να τους πούμε αυτά που είχαμε συμφωνήσει ότι ήθελε να γνωρίζουν.

Νομίζω η Αγγέλα δεν μίλησε επειδή ήταν δύσκολο για εκείνη να αναφερθεί σε ζητήματα τα οποία οι γονείς δε μοιράζονταν και τα οποία είχαν να κάνουν με τη σχέση τους . Έτσι ζωγράφισε καταιγίδες πιθανώς υποδεικνύοντας τι συνέβαινε

στο σπίτι .

Ερευνητής : Ευχαριστώ και πάλι , πολύ σαφής ! Μια ενδιαφέρουσα προοπτική για το ρόλο της εικόνας, σχολιάστηκε από κανέναν, ή ήταν η εικόνα αρκετή από μόνη της! Τέλος, τι άλλο θα ήθελες να προσθέσεις για αυτές τις δέκα συνεδρίες και τις αλλαγές που ενδεχομένως είδες;

Συμμετέχων : Οι γονείς δεν έκαναν κανένα σχόλιο , εγώ απλώς ανέφερα αυτό που είδα. Η αλλαγή για μένα ήταν ότι Αγγέλα είχε πει την ιστορία της . Πίστευε ότι η βιολογική της μητέρα την είχε αφήσει λόγω των χειλιών της και ότι μετά από δύσκολες διαδικασίες για έναν τόσο νέο παιδί είχε υιοθετηθεί . Επίσης, νομίζω ότι οι γονείς αντιλήφθηκαν περισσότερο πώς η συμπεριφορά τους επηρέαζε την Αγγέλα .

Ερευνητής: Μπορώ να σε ρωτήσω πώς βλέπεις τον ρόλο σου ως αντιπρόσωπος της Αγγέλας;

Συμμετέχων: Οι γονείς ήθελαν να δω Αγγέλα για να τους πω αν θα μπορούσε να γίνει κάτι με την υπερκινητικότητα της και την έλλειψη συγκέντρωσης . Δεν έδειχναν να έχουν επίγνωση του γεγονότος ότι ο χωρισμός τους θα μπορούσε να διαταράξει την Αγγέλα . Σχεδίαζαν να φύγουν από το σπίτι τους και να πάνε σε μια περιοχή κοντά στο σπίτι των γονιών της μητέρας της Αγγέλας και ο πατέρας επρόκειτο να φύγει από το σπίτι διότι είχε μια άλλη σχέση . Αυτό μου το είχε εμπιστευθεί ο ίδιος στην πρώτη μας συνάντηση , όχι μπροστά στην Αγγέλα . Στην τελική συνάντηση μου είπαν ότι δεν θα έφευγαν ακόμη από το σπίτι τους λες και αυτή η απόφαση θα έλυne όλα τα προβλήματα. Ναι. Πιστεύω ότι υποστήριζα την Αγγέλα διότι τους είπα ότι πρέπει να είναι πιο ειλικρινείς μαζί της και να μην φαντάζονται ότι ένα μικρό παιδί δεν καταλαβαίνει τι συμβαίνει ανάμεσα στους γονείς της .

Ερευνητής: Ευχαριστώ για την απάντησή σου. Ενδιαφέρουσα δεδομένου ότι οι γονείς παρέπεμψαν αρχικά την Αγγέλα για να δουν αν θα μπορούσε να γίνει κάτι σε σχέση με την υπερκινητικότητα της και την έλλειψη συγκέντρωσης ; πώς πήρες την δική της συγκατάθεση; Κάποιοι θα υποστήριζαν ότι οι γονείς ήταν αυτοί που χρειάζονται την θεραπεία και όχι το παιδί τους;

Συμμετέχων: Επειδή η Αγγέλα ήταν ένα παιδί με μια δύσκολη ιστορία δέχτηκα το αίτημα των γονέων της να την δω για δέκα συνεδρίες ώστε στο τέλος να τους έλεγα τη γνώμη μου γι 'αυτήν και τι θα την βοηθούσε. Μετά την πρώτη μας συνάντηση με τους γονείς κατάλαβα ότι και οι ίδιοι θα ήταν καλό να κάνουν θεραπεία και έτσι στην τελική συνάντηση τους το πρότεινα . Η συμφωνία μας με την Αγγέλα ήταν ότι θα συνεργαστούμε γιατί είχε προβλήματα στο σχολείο με τη συγκέντρωση της. Συμφωνήσαμε ότι θα έρθει και θα παίξουμε μαζί, αλλά αν δεν το ήθελε θα μας το έλεγε και η επιθυμία της θα γινόταν δεκτή. Διαφορετικά, συμφωνήσαμε να δουλέψουμε μαζί για δέκα συνεδρίες και κατά τη διάρκεια της τελευταίας θα έρχονταν και οι γονείς της να τους πούμε πως ένιωθε η Αγγέλα και ποια θέματα είχαμε δουλέψει μαζί.

Ερευνητής: Ευχαριστώ πολύ, ήταν μία πολύ ενδιαφέρουσα θεραπευτική παρέμβαση και οι απαντήσεις σου με έχουν ήδη βοηθήσει στην έρευνα που κάνω πάνω στη διαδικασία της Δραματοθεραπείας και τις επιπτώσεις της πάνω στα παιδιά.